

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/222/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715204894
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7715204894.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcov : 1. mal. K. J., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. N.iach, K.. N. XX, zastúpená zákonnými zástupcami: otcom - žalobcom v 2. rade a matkou K. N., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. N.iach, K.. N. XX, 2. K.. G. J.Z., Y.. XX.XX.XXXX, E. G. N.iach, K.. N. XX, zastúpeného JUDr. Ladislavom Csákóom, advokátom, so sídlom v Rožňave, Hviezdoslavova 4, proti žalovaným : 1. Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 4, 6, 8, Bratislava, 2. Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti, Župné námestie 13, Bratislava, 3. Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra, Pribinova 2, Bratislava a 4. Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade a žalovanej v 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 12. marca 2019 sp. zn. 9C/414/2015

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 12. marca 2019 č.k. 9C/414/2015-529 a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 12. marca 2019 č.k. 9C/414/2015-529 uložil žalovanej v 3. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2. rade 3,10 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok.), žalobu žalobcov v 1. a 2. rade voči žalovaným v 1. až 4. rade v prevyšujúcej časti zamietol (II. výrok), priznal žalovaným v 1., 2. a 3. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo strany žalobcov v 1. a 2. rade s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (výrok III.) a náhradu trov konania žalovanej v 4. rade nepriznal (V. výrok).

2. Rozhodol tak o žalobe doručenej súdu dňa 20.3.2015, ktorou sa žalobcovia domáhali od žalovaných v 1. až 4. rade náhrady nemajetkovej ujmy a žalobca v 2. rade aj náhrady škody od žalovaných v 1. a 3. rade. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že žalobca v 2. rade a matka maloletej žili spolu na spôsob manželstva ako druh a družka a z ich vzťahu pochádza maloleté dieťa - žalobkyňa v 1. rade. Dňa 22.03.2012 matka maloletej vo večerných hodinách utrpela zranenia pri páde zo schodov, preto bola hospitalizovaná a otec - žalobca v 2. rade bol políciou zadržaný pre podozrenie zo spáchania trestnej činnosti. V dôsledku vzniknutej situácie maloleté dieťa (ďalej len dieťa) bolo umiestnené v Detskom domove Remecké Hámre a v súvislosti s umiestnením dieťaťa v detskom domove došlo k nesprávnemu úradnému postupu a vydaniu nezákonných rozhodnutí.

3. Žalobcovia žalovanú v 1. rade žalujú z dôvodu, že na strane Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach (ďalej len úrad) pri úkonoch súvisiacich s umiestnením dieťaťa v detskom domove došlo k nesprávnemu úradnému postupu a to tým, že dňa 23.03.2012 úrad spracoval a doručil súdu návrh, ktorým porušil citovú a rodinnú väzbu dieťaťa, prerušil jeho právo na spolu bytie s biologickou rodinou. Navrhoval súdu vydať rozhodnutie o umiestnení dieťaťa v Detskom domove Remecké Hámre. Návrh na predbežné opatrenie difamujúco uvádza, že blízki príbuzní neprejavili o dieťa záujem. Zápisnica spísaná

dňa 23.03.2012 neobsahuje žiadne vyjadrenie otca dieťaťa ani príbuzných z jeho strany, bola spísaná iba s matkou dieťaťa dňa 22.03.2012 v dopoludňajších hodinách po podaní liekov a v čase, kedy mala v krvi ešte zostatkový alkohol. Úrad nekontaktoval otca, aby zabezpečil jeho stanovisko, pritom vedel, že je na oddelení polície. O návrhu úradu súd právoplatne rozhodol dňa 26.03.2012. Úrad porušil spolu bytie dieťaťa s jeho príbuznými zo strany otca. Uznesenie o nariadení predbežného opatrenia o umiestnení dieťaťa v Detskom domove Remecké Hámre bolo zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/13 zo dňa 20.01.2014. Dieťa štát vrátil biologickej rodine dňa 04.02.2014 na základe toho, že dňa 04.02.2014 úrad zobral návrh na predbežné opatrenie späť a uznal, že z jeho strany to bol nesprávny úradný postup. Žalobca v 2. rade uviedol, že tým, že dieťa bolo umiestnené v Detskom domove Remecké Hámre, štát nútil rodiča cestovať do detského domova, vynakladať cestovné v súvislosti s návštevami dieťaťa v detskom domove. Výšku škody - vynaloženého cestovného v súvislosti s navštevovaním dieťaťa v detskom domove vyčíslil sumou 146,60 € a v tejto výške sa žalobca v 2. rade domáhal náhrady škody od žalovanej v 1. rade. Na preukázanie vynaložených cestovných nákladov predložil listinné dôkazy - cestovné lístky v počte 104 kusov. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa domáhali zaplata sumy 380.000 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy obom žalobcom od žalovanej v 1. rade za difamujúce závery úradu, násilné odlúčenie dcéry od biologickej rodiny bez rozhodnutia súdu dňa 22.03.2012, za citovú ujmu, porušenie práva na výchovu dieťaťa a práva na spolu bytie za obdobie od 22.03.2012 do 04.02.2014.

4. Žalobcovia voči žalovanej v 2. rade sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy pre nesprávny úradný postup a pre nezákonné rozhodnutie. Žalovanú v 2. rade žalovali za nimi tvrdený nesprávny úradný postup spočívajúcich v tom, že Okresný súd Michalovce rozhodol o návrhu úradu na umiestnenie dieťaťa do detského domova právoplatne dňa 26.03.2012, bez nariadenia pojednávania a bez výsluchu otca dieťaťa. Skutočnosti, ktorými odôvodnil svoje rozhodnutie, nemal dokázané. Okresný súd Michalovce a Krajský súd v Košiciach nemali preskúmané, či biologická rodina dieťaťa javí, resp. nejaví záujem o dieťa. Na základe dovolania podaného žalobcom v 2. rade - otcom maloletého dieťaťa dňa 24.04.2012 proti právoplatnému uzneseniu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012-9 a dňa 30.05.2012 proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Cop/193/2012 neboli vykonané úkony takmer jeden rok. Rozhodnutia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 zo dňa 26.03.2012 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Cop/193/2012-30 zo dňa 16.05.2012 boli zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2013, ktoré žalobcovia považovali pre prejednanú vec za nezákonné rozhodnutia. Žalobcovia tvrdili, že súdy konali vo vzťahu k dieťaťu a biologickej rodine dieťaťa protiprávne, ignorovali legislatívu a judikatúru a ich konanie a rozhodovanie za obdobie odňatia dieťaťa nie je možné napraviť. Je značnej intenzity a v príčinnej súvislosti so zásahom do citovej a rodinnej väzby so spôsobeným následkom a to porušením práva na „výchovu dieťaťa a spolu bytia“. Žalobcovia od žalovanej v 2. rade sa domáhali zaplata sumy 200.000 € obom žalobcom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy.

5. Žalobcovia tvrdili, že nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie žalovanej v 3. rade spočíva v tom, že žalobca v 2. rade - otec musel dieťa odovzdať polícii, pretože bola obmedzená jeho osobná sloboda, ocitol sa v cele predbežného zaistenia. Vyšetrovateľ polície podal podnet na väzobné riešenie prokurátorovi. Policajti dieťa odviezli do Detského domova v Remeckých Hámroch. Žalobca v 2. rade bol zadržaný od 22.03.2012 do 26.03.2012, kedy Okresný súd Košice-okolie rozhodoval o návrhu na väzbu tak, že žalobcu v 2. rade prepustil na slobodu. Žalobca v 2. rade v súvislosti s jeho zadržaním si uplatňoval náhradu nákladov, ktoré mu vznikli s jeho zadržaním na policajnom oddelení, a to náklady stravovania počas doby zadržania a náklady cestovného dňa 26.03.2012 z Košíc do Michaloviec (po jeho prepustení), ktoré náklady spolu vyčíslil sumu 20 € a v tejto výške sa domáhal náhrady materiálnej škody od žalovanej v 3. rade. Uviedol, že uznesenie policajného orgánu značky ČVS:ORP-249/OEK-Mi-2012 zo dňa 23.03.2012 bolo ako nezákonné zrušené uznesením Okresnej prokuratúry Michalovce značky PV 240/12-30 zo dňa 06.11.2012, lebo skutok nebol trestným činom. Žalobcovia tvrdili, že nesprávny úradný postup žalovanej v 3. rade spočíva v tom, že policajný orgán vykonával výsluch K. N. v čase, keď jej boli podané lieky a zároveň mala v krvi zostatkový alkohol, dal odobrať obvinenému - žalobcovi v 2. rade kľúče od jeho bytu a posielal policajtov s pani N., aby do neho vstupovali, pričom bol zapečatený vchod bytu, konal a rozhodoval neprocesne ak mal povinnosť poučiť podľa ust. § 130 Trestného poriadku, konal a rozhodoval neprocesne, ak pri obmedzení osobnej slobody obvinenému neumožnil kontakt s advokátom, ani mu ho neustanovil, ak k vznieseniu obvinenia došlo v čase medzi výsluchom svedka a výsluchom obvineného a nebola policajným orgánom opakovane vypočutá poškodená a opakovane vypočutý svedok, konal a podával návrhy prokurátorovi neprocesne, ak neboli splnené materiálne

podmienky na väzbu a to dôvodnosť vedenia trestného stíhania pre dôkaznú núdzu, policajný orgán použil a pripustil do prípadu svedka N. I., ktorý pri čine nebol. Policajný orgán konal protiprávne vo vzťahu k dieťaťu ako aj k biologickej rodine dieťaťa, ignoroval legislatívu a judikatúru, jeho konanie nie je možné napraviť, je značnej intenzity a v príčinnej súvislosti so zásahom do citovej a rodinnej väzby so spôsobilým následkom a to porušením práva na „výchovu dieťaťa a spolu bytie“. Z týchto dôvodov žalobcovia žiadali od žalovanej v 3. rade primerané zadostučinenie vo výške náhrady nemajetkovej ujmy 50.000 €, každému zo žalobcov po 25.000 €.

6. Žalobcovia žalobu voči žalovanej v 4. rade odôvodnili tým, že pri vykonávaní úkonov prokurátora došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúceho v tom, že prokurátor podával návrh na väzobné riešenie otca dieťaťa napriek tomu, že mu malo byť zrejmé, že návrhu súd nevyhoví, že návrh na väzobné riešenie Okresný súd Košice-okolie v konaní sp. zn. OTp/426/2012 zo dňa 26.03.2012 zamietol ako nezákonný, že proti tomuto rozhodnutiu prokurátor podával sťažnosť, ktorú Krajský súd v Košiciach v konaní sp. zn. 6Tpo/15/2012-36 zamietol, že prokurátor odmietol vstúpiť do konaní vedených pred Okresným súdom Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 a sp. zn. 17P/173/2011 ako ochranca zákonnosti. Týmto postupom došlo k protiprávnemu konaniu vo vzťahu k dieťaťu a vo vzťahu k biologickej rodine dieťaťa, ktoré konanie a rozhodovanie nie je možné napraviť, je značnej intenzity a v príčinnej súvislosti so zásahom do citovej a rodinnej väzby, so spôsobeným následkom a to porušením práva na „výchovu dieťaťa a spolu bytie“. Z týchto dôvodov žalobcovia žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy pre každého zo žalobcov po 25.000 € od žalovanej v 4. rade.

7. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 22.03.2012 matka maloletej žalobkyne utrpela úraz v dôsledku pádu zo schodov a preto bola hospitalizovaná. Toho istého dňa otec - žalobca v 2. rade bol zadržaný pre podozrenie zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví. Zo zadržania bol prepustený na slobodu dňa 26.03.2012 na základe uznesenia Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. OTp/426/2012 zo dňa 26.03.2012. Po prepustení na slobodu žalobca v 2. rade cestoval z Košíc do Michaloviec - do miesta jeho bydliska autobusom a na preukázanie výšky cestovného predložil cestovný lístok, z ktorého vyplýva, že výška cestovného predstavovala 3,10 €. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce zo dňa 06.11.2012 trestné stíhanie vedené proti K.. G.Í. J. - žalobcovi v 2. rade pre prečin ublíženia na zdraví bolo zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Maloleté dieťa bolo umiestnené v Detskom domove Remetské Hámre v nočných hodinách dňa 23.03.2012 a následne dňa 26.03.2012 súd rozhodol o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach na nariadenie predbežného opatrenia spočívajúceho v umiestnení dieťaťa - maloletej žalobkyne v 1. rade v detskom domove. Na základe uznesenia súdu o nariadení predbežného opatrenia dieťa bolo umiestnené v Detskom domove Remetské Hámre do 04.02.2014, kedy na základe späťvzatia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach dieťa bolo odovzdané do starostlivosti rodičov po tom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe dovolania otca zrušil uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu o nariadení predbežného opatrenia o umiestnení maloletého dieťaťa v detskom domove. O úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu - k maloletej K. J. , Y. XX.XX.XXXX bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 5P/43/2014-545 zo dňa 12.04.2018, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.05.2018, tak, že dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti otca.

8. Právne vec posúdil podľa § 1 písm. a/, § 3 ods. 1 písm. a/ a d/ , § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, písm. b/ bod 1, písm. d/ a písm. f/, § 6 ods. 1, § 9 ods. 1,2,3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

9. S poukazom na ust. § 340 ods. 1 CSP a § 77 ods. 3 O.s.p. súd prvej inštancie vychádzal z úvahy, že zákonné ustanovenie § 340 ods. 1 CSP (s tým, že identická úprava platila aj v ustanovení § 77 ods.3 O.s.p.) predstavuje zvláštnu hmotnoprávnú skutkovú podstatu náhrady škody, ktorá bola spôsobená predbežným opatrením, ak predbežné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovel alebo preto, že právo navrhovateľa bolo uspokojené. Konštatoval, že zodpovednosť štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla nariadením predbežného opatrenia je vylúčená, nakoľko v zmysle § 340 ods. 1 CSP zodpovedá za nariadenie predbežného opatrenia výlučne jeho navrhovateľ pri splnení predpokladov zodpovednosti za škodu, pričom jeho zodpovednosť za škodu je objektívna. Subjekt povinný na náhradu škody jednoznačne vyplýva z ustanovenia § 340 ods. 1 CSP, preto nie je možné sa domáhať náhrady škody voči štátu s odkazom na zákon č. 514/2003

Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pretože ustanovenie § 340 ods. 1 CSP je vo vzťahu k tomuto zákonu ustanovením špeciálnym a preto má prednosť pred ustanoveniami zákona č. 514/2003 Z.z. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov nie je dôvodná pre nedostatok pasívnej legitímácie žalovaných v 1. a 2. rade v konaní, preto súd žalobu žalobcov o náhradu škody a o náhradu nemajetkovej ujmy smerujúcu voči žalovaným v 1. a 2. rade v celom rozsahu zamietol.

10. S poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 vychádzal z úvahy, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania je potrebné vychádzať z toho, že daná osoba čin nespáchala a že trestné stíhanie proti nej nemalo byť začaté. Preto nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Aplikujúc § 7 zákona č. 514/2003 Z.z. súd dospel k záveru, že vo vzťahu k žalovanej v 3. rade sú splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, ktorú si žalobca v 2. rade uplatňoval vo výške 20 eur, nakoľko trestné stíhanie voči žalobcovi bolo zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie vecí, žalobca preukázal vznik škody a výšku škody - cestovné vo výške 3,10 eur z Košíc do Michaloviec v deň jeho prepustenia zo zadržania, a je daná príčinná súvislosť medzi zastavením trestného stíhania žalobcu v 2. rade a vznikom škody. Z týchto dôvodov podľa súdu prvej inštancie žalovaná v 3. rade zodpovedá za škodu žalobcovi v 2. rade vzniknutú v súvislosti s jeho zadržaním spočívajúcu v cestovných nákladoch žalobcu v 2. rade v deň prepustenia na slobodu, t. j. dňa 26.03.2012 z Košíc do Michaloviec, do miesta bydliska žalobcu v 2. rade, vo výške preukázaných cestovných nákladov autobusom v sume 3,10 eur, preto súd žalobe žalobcu v 2. rade v tejto časti vyhovel.

11. K náhrade škody v sume presahujúcej náklady cestovného- uplatnenej žalobcom v 2. rade voči žalovanému v 3. rade spočívajúcej v nákladoch na stravovanie za obdobie zadržania od 22.3.2012 do 26.03.2012 súd konštatoval, že žalovaný v 2. rade nepreukázal celú výšku žiadanej náhrady škody z titulu stravovania a náklady stravovania za obdobie zadržania od 22.3.2012 do 26.03.2012 vo výške 12,09 €, sumy vyplývajúcej zo žalobcom v 2. rade predložených dokladov o kúpe potravín počas doby jeho zadržania nie je možné považovať za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti so zadržaním žalobcu v 2. rade, nakoľko žalobca stravu by si potreboval zabezpečiť aj v prípade, že by k jeho zadržaniu nedošlo, preto súd žalobu žalobcu v 2. rade o náhradu škody uplatňovanej z titulu nákladov stravovania počas doby jeho zadržania zamietol.

12. Ďalej súd uzavrel, že žalobcovia nepredložili a neoznačili žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia o existencii predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej v 3. rade za neprávny úradný postup vyšetrovateľa Policajného zboru a povereného príslušníka Policajného zboru, preto súd dospel k záveru, že nepreukázali vznik nesprávneho úradného postupu v zmysle § 9 ods. 3 citovaného zákona, nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi tvrdným nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmom. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nevzniká automaticky, zákon č. 514/2003 Z.z. nezakladá prezumpciu vzniku nemajetkovej ujmy, t.j., že by v prípade nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu automaticky dochádzalo k vzniku práva osoby, ktorá bola poškodená nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom na náhradu nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného, môže predstavovať rôzne negatívne následky zásahu do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie. Žalobcovia, ktorí sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhajú, musia uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno súčasne, že im majetková ujma vznikla a že na jej uspokojenie nie je postačujúcim zadostučinením len konštatovanie porušenie práva. Žalobcovia v prejednávanej veci sa nevenovali opisu okolností a skutočností v ktorých spočíva nemajetková ujma na ich strane, neuviedli aké následky má prípadný neoprávnený zásah do ich života, akých oblastí sa týka a v čom sa prejavuje. Na tieto skutočnosti neoznačili a nepredložili dôkazy, preto súd dospel k záveru, že nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy. Vychádzajúc z toho nie je možné ani skúmať existenciu príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom - žalobcami tvrdým nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmom. Z týchto dôvodov súd žalobu žalobcov voči žalovanému v 3. rade o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 50 000 € (žiadanej po 25.000 € pre každého zo žalobcov) zamietol.

13. K žalobcami uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy od žalovanej v 4. rade z titulu nesprávneho úradného postupu uvedeného v žalobe súd konštatoval, že úkony prokurátora uvedené v žalobe nie je možné považovať za nesprávny úradný postup, a preto v súvislosti s úkonmi prokurátora nemohlo dôjsť k vzniku nemajetkovej ujmy na strane žalobcov a neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a nemajetkovou ujmom tvrdenu žalobcami, preto nie sú splnené predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovanej v 4. rade za škodu, resp. nemajetkovú ujmu vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade. Z týchto dôvodov súd žalobu voči žalovanej v 4. rade v celom rozsahu zamietol.

14. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože nepovažoval za preukázané na strane žalobcu v 2. rade dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešným žalovaným v zmysle ust. § 257 CSP.

15. Proti uvedenému rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia a žalovaná v 3. rade.

16. Žalobca v 2. rade podal odvolanie proti výroku II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie (ktorými súd žalobcu voči žalovaným v 1. až 4. rade v prevyšujúcej časti zamietol a priznal žalovaným v 1., 2. a 3. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 %) z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Poukázal na to, že jeho maloleté dieťa bolo umiestnené v detskom domove dňa 23.3.2012, o čom bolo vydané súdne rozhodnutie až dňa 26.3.2012 a pobudlo v tomto detskom domove až do dňa 4.2.2014, kedy na základe späťvzatia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ÚPSVaR Michalovce maloletá bola odovzdaná do starostlivosti rodičov. Podľa žalobcu aj tento procesný úkon sám osebe odôvodňuje záver o tom, že žalovaná v 1. rade konala v rozpore so zákonom, keď iniciovala pobyt jeho dcéry v detskom domove. Zároveň zdôraznil, že trestné stíhanie, ktoré bolo jediným dôvodom na odtrhnutie maloletej od otca, bolo voči nemu zastavené dňa 6.11.2012, no napriek tomu dcéra sa ku nemu dostala až po poldruha roku. Súd uvedené skutočnosti nedocenil, čo viedlo k nesprávne právnemu posúdeniu veci a rovnako nedocenil ani tú skutočnosť, že uznesením NS SR sp.zn. 5Cdo/224/2013 boli zrušené rozhodnutia Okresného súdu v Michalovciach sp.zn. 17C/99/2012 a Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8Cop/193/2012, čo odôvodňuje zodpovednosť týchto justičných orgánov za nimi vydané rozhodnutia a dôvodnosť žaloby vo vzťahu k žalovanej v 2. rade. V tejto súvislosti poukázal aj na to, že rozsudkom Okresného súdu v Rožňave sp.zn. 5C/43/2014 zo dňa 12.4.2018 bolo dieťa právoplatne zverené do jeho osobnej starostlivosti. Ďalej dôvodil, že v konaní predložil aj listinný dôkaz list Ministra spravodlivosti SR, z ktorého vyplýva, že sudkyňa konajúca za Okresný súd v Michalovciach JUDr. M. Chudová v konaní 17C/99/2012 sa dokonca dopustila disciplinárneho previnenia. Žalobca sa nestotožnil s názorom súdu, že by žalovanému v 1. rade nesvedčila pasívna vecná legitímácia v konaní, keďže inicioval nariadenie neodkladného opatrenia v rozpore so zákonom a podobne podľa neho neobstojí záver o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade, ktorý zodpovedá za správnosť a zákonnosť svojich rozhodnutí. Vo vzťahu k žalovanému v 3. rade je jeho zodpovednosť daná tým, že ho v rozpore so zákonom obvinili zo spáchania trestného činu, zadržali a dali podnet prokurátorovi k podaniu návrhu na vzatie do vyšetrovacej väzby. Samotné zadržanie považuje za závažný zásah do jeho občianskych práv a slobôd a zároveň zdôraznil fakt, že je osobou s právnickým vzdelaním, a preto jeho okolie ešte intenzívnejšie vnímalo otázku jeho trestného stíhania, zadržania a vyňatia dcéry z rodinného prostredia. Táto skutočnosť intenzívne rezonovala aj v prostredí detského domova, kde sa hovorilo práve o tom, že je právnik, ktorému vzali dcéru. Poukázal na to, že ako komerčný právnik bol známy nielen v okolí jeho bydliska, ale aj v celých Michalovciach a okrese. Vo vzťahu k zodpovednosti žalovanej v 4. rade zopakoval skutočnosti, o ktoré opieral svoju žalobu.

18. Žalobca v 2. rade ďalej namietol záver súdu prvej inštancie o tom, že náležite neodôvodnil vznik a výšku nemajetkovej ujmy zdôrazniac, že samotný fakt bezdôvodného pozbavenia osobnej slobody a bezdôvodného trestného stíhania, ako aj skutočnosť, že sa nemohol osobne starať o svoju dcéru po dobu takmer 2 rokov vylučuje správnosť a zákonnosť takéhoto záveru súdu prvej inštancie. Ako protirečivé označil tvrdenia súdu, že mu nevznikla žiadna nemajetková ujma vo vzťahu k tvrdeniu, že neexistuje príčinná súvislosť medzi úkonmi prokurátora a medzi nemajetkovou ujmom, ktorým vyjadrením súdu existenciu nemajetkovej ujmy pripúšťa. Namietal preto nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a nedostatok dôvodov v tomto odôvodnení, ktoré patria medzi vady konania v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, pretože nepreskúmateľnosť rozhodnutia strane

neumožňuje efektívne sa brániť proti príslušnému rozhodnutiu. Poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu SR vo vzťahu k právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je súčasťou procesných záruk zákonného a spravodlivého rozhodovania. Taktiež poukázal na to, že súd prvej inštancie vôbec ani len okrajovo neodôvodnil prečo nepovažoval za skutočnosť zakladajúcu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, znemožnenia spolunažívania otca so svojou maloletou dcérou a opačne. Zároveň vôbec nezohľadnil fakt, že v pôvodnej veci rozhodoval nezákonný sudca a nereagoval na námietku, že v prejednávanej veci Okresný súd v Michalovciach pochybil, že o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bez možnosti verifikácie jeho opodstatnenosti rozhodla sudkyňa, ktorá mala negatívny vzťah k jeho osobe, podľa jeho názoru len preto, aby ho pripravila o milovanú dcéru. Rovnako súd nereagoval na jeho tvrdenie, že umiestnenie dcéry v detskom dome bolo zapríčinené aj nedostatočnou komunikáciou zamestnancov žalovaných orgánov, keď Okresný súd v Michalovciach rozhodol o umiestnení dieťaťa do detského domova dňa 26.3.2012, hoci on už uvedený deň ešte pred obedom bol prepustený zo zadržania. Obdobne odvolateľ namietal, že súd nereagoval na skutočnosť nedodržania lehôt stanovených zákonov na nariadenie neodkladného opatrenia (keď návrh napadol dňa 23.3.2012 o 14.50 hod., avšak súd o ňom rozhodol až 26.3.2012, napriek tomu, že v zmysle § 75 ods. 5 O.s.p. bol povinný tak učiniť do 24 hodín od doručenia návrhu). Upriamil pozornosť aj na tú skutočnosť, že po podaní dovolania súd spisový materiál približne rok nepostúpil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Napokon vytkol súdu prvej inštancie, že na preukázanie svojich tvrdení predniesol aj dôkazné návrhy, o ktorých súd prvej inštancie nijako nerozhodol (ani negatívne). Namietol aj nesprávnosť rozhodnutia o trovách konania, keď súd neakceptoval jeho návrh na aplikáciu ust. § 257 CSP.

19. Žalobkyňa v 1. rade žiadala rozsudok zrušiť, resp. navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie s poukazom na to, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp.zn. 5P/43/2014-545 súd zveril maloletú K. J. (žalobkyňu v 1. rade) do osobnej starostlivosti otca (žalobcu v 2. rade). Vo veci 9C/414/2015 súd ustanovil za opatrovníka maloletej N. J., následne toto právoplatné rozhodnutie zrušil a za opatrovníka ustanovil matku maloletej. Súd tak zaviniť situáciu, kedy je vzájomná kolízia záujmov medzi maloletou žalobkyňou v 1. rade a jej rodičmi a opačne, a maloletá nemá svojho právneho zástupcu. Súdom novoustanovený opatrovník, teda matka, v konaní vypočutá nebola a došlo k porušeniu práva na prístup k súdu.

20. Žalovaná v 3. rade odvolaním napadla výrok I. , ktorým jej súd uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3,10 €, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý výrok zmenil tak, že žalobu aj v tejto časti zamietne.

21. Odvolateľka citovala ust. § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Zb. zákonov a namietala odôvodnenie rozhodnutia v bodoch 22 a 45 rozsudku zdôrazniac, že dňa 5.9.2014 bola Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky doručená žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalobcov v 1. a 2. rade označená ako spoločná žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady nemajetkovej ujmy pre každého po 25.000 €. T tejto žiadosti, ktorá bola Ministerstvu vnútra SR postúpená Generálnou prokuratúrou SR vyplýva, že žalobcovia žiadali o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody tvorenú nemajetkovou ujmom- každý po 25.000 € (ako primerané zadosťučinenie). Vzhľadom na uvedené žalovaná v 3. rade zastáva názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko žalobca v 2. rade sa domáhal náhrady skutočnej škody, ktorá nebola predmetom žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a ani nebola príslušným orgánom predbežne prerokovaná, v dôsledku čoho nebolo možné žalobcovi v 2. rade takto uplatnený nárok priznať v tomto konaní. Zároveň žalovaná v 3. rade namietala, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo zrušené pre jeho nezákonnosť, ale z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci, pričom poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. IIÚS/163/2013-50 a iné rozhodnutia súdov Slovenskej republiky (NS SR 3Cdo/201/2007, 7Cdo/27/2011). Má za to, že neboli kumulatívne splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu, teda nezákonné rozhodnutie škoda (ktorá nebola uplatnená v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nebola ani dostatočne preukázaná) ani príčinná súvislosť medzi náhradou tvrdenej škody a nezákonným rozhodnutím.

22. Žalovaná v 1. rade sa k podaným odvolaniam (žalobcov v 1. a 2. rade) vyjadrila písomne tak, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, napadnutý rozsudok považuje za odôvodnený v dostatočnom

rozsahu, vychádzajúci z dostatočne zisteného skutkového stavu veci a súd predmetnú vec aj správne právne posúdil. Žalovaná v 1. rade sa stotožnila s názorom súdu prvej inštancie, že v tejto právnej veci nie je pasívne legitimovaná. Zároveň v žalobe absentujú základné náležitosti pre uplatnenie nároku na náhradu škody vyžadované zák. č. 514/2003 Z.z., keď žalobcovia nepreukázali vznik škody, prípadne nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť. Zároveň je žalovaná v 1. rade toho názoru, že nebolo preukázané ani, že zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Rozhodnutie Okresného súdu Michalovce a Krajského súdu v Košiciach o nariadení predbežného opatrenia boli zrušené výlučne z dôvodu procesnej vady - zaujatosti konajúcej sudkyne. Žalovaná v 1. rade, preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v časti smerujúcej voči žalovanej v 1. rade potvrdil.

23. Žalovaná v 2. rade sa k podaným odvolaniam nevyjadrila.

24. Žalovaná v 3. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniam žalobcov poukázala na svoje odvolanie a vyjadrila názor, že súd prvej inštancie zistil v predmetnom konaní skutkový a právny stav v dostatočnom rozsahu pre meritórne rozhodnutie a na základe zistených skutočností vo veci správne rozhodol, okrem výroku I., voči ktorému žalovaná v 3. rade podala odvolanie. Preto navrhla, aby odvolací súd výrok II. a III. ako vecne správny potvrdil (a v zmysle podaného odvolania, aby výrok I. zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietne).

25. Žalovaná v 4. rade sa vyjadrila k podaným odvolaniam (žalobcov v 1. a 2. rade a žalovanej v 3. rade) tak, že súd prvej inštancie vo veci úplne zistil skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil. Poukázala na svoje vyjadrenia v priebehu konania, kde opakovane zdôraznila, že nie sú splnené zákonom predpokladané podmienky vzniku zodpovednosti za škodu. V predmetnej veci vo vzťahu k žalovanej v 4. rade nebol daný dôvod na uplatnenie práva na náhradu škody v zmysle § 8 ods. 5 zák. č. 514/2003 Z.z., keďže žalovaný v 2. rade nebol vzatý do väzby. Postup prokuratúry spočívajúci v podaní návrhu na vzatie do väzby a v následnom podaní sťažnosti proti rozhodnutiu súdu o nevzatí obvineného do väzby nemožno podradiť pod nezákonné rozhodnutie či nezákonný úradný postup. Nesprávny úradný postup orgánu prokuratúry nebol daný ani tým, že prokurátor nevstúpil do konania, vedeného na Okresnom súde Michalovce sp. zn. 17P/173/2017, pretože vstup prokurátora do konania podľa § 35 ods. 2 písm. e) O.s.p. je oprávnením a nie povinnosťou prokurátora. V postupe prokuratúry teda neexistoval nesprávny úradný postup, ktorý žalobcovia namietali a nebola preukázaná ani existencia nezákonného rozhodnutia, ktoré by zakladalo nárok na nemajetkovú ujmu žalobcov.

26. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolania podané žalobcami a žalovanou v 3. rade ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie ani na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie.

27. Súd prvej inštancie vo veci konal so žalovaným, ktorý nebol riadne zastúpený, čím došlo v konaní k takej vade, na ktorú odvolací súd prihliada ex offio v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP, aj keď nebola v odvolacích dôvodoch uplatnená.

28. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobcovia označili v žalobe ako žalovaného v 1. rade Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, v 2. rade Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, v 3. rade Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR a v 4. rade Slovenskú republiku, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR. Žalobou sa domáhajú náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu nesprávneho úradného postupu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, Okresného súdu Michalovce, policajných orgánov v súvislosti so zadržaním žalobcu v 2. rade na policajnom oddelení a prokurátora a nezákonných rozhodnutí, za ktoré považoval rozhodnutia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 zo dňa 26.03.2012 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Cop/193/2012-30 zo dňa 16.05.2012 a uznesenie policajného orgánu značky ČVS:ORP-249/OEK-Mi-2012 zo dňa 23.03.2012.

29. Žalobcovia ako pasívne legitimovaný subjekt teda označili opakovane Slovenskú republiku, a to ako žalovanú v 1. rade, aj ako žalovanú v 2. rade, v 3. rade aj v 4. rade, hoci išlo o ten istý subjekt, vždy v zastúpení iného štátneho orgánu.

30. Takéto označenie v žalobe nie je správne a ide o vadu žaloby, na odstránenie ktorej bol súd povinný žalobcov vyzvať.

31. Aj v prípade, ak by proti štátu boli jednou žalobou uplatnené viaceré nároky spadajúce do pôsobnosti rôznych štátnych orgánov, alebo ak by bol proti štátu uplatnený nárok, ktorý by mohol byť posudzovaný podľa rôznych právnych predpisov a ktorý by tak mohol patriť do pôsobnosti rôznych štátnych orgánov, môže štát ako ten istý subjekt mať procesné postavenie žalovaného len jedenkrát. Ani štát, hoci má medzi subjektmi práva špecifické postavenie, nemôže v konaní tvoriť sám so sebou spoločenstvo účastníkov, resp. z hľadiska hmotného práva nemôže tvoriť sám so sebou napríklad dlžnícku solidaritu (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26.9.2012).

32. Označenie správneho štátneho orgánu v žalobe, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti, nie je otázkou pasívnej legitimácie štátu v konaní, resp. s pasívnou legitimáciou štátu nesúvisí. Pasívna legitimácia je stav, ktorý znamená, že subjekt práva je nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva. K pasívnej legitimácii sa súd vyjadruje v rozhodnutí vo veci samej vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním. Existencia či neexistencia pasívnej legitimácie štátu ako hmotnoprávneho stavu nemá nijakú spojitosť so správnym procesným označením štátu ako účastníka konania na žalovanej strane. Riadne označenie štátu ako žalovaného účastníka konania je náležitosťou riadneho návrhu na začatie konania. Štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán, ktorý bude za štát konať (§ 79 ods. 1 O.s.p., v súčasnosti § 135 ods. 1 CSP). Neoznačenie toho, kto má za štát konať, má za následok neúplnosť návrhu so súčasným vznikom povinnosti súdu pokúsiť sa o odstránenie tejto vady postupom podľa § 43 O.s.p. (v súčasnosti § 129 CSP). V prípade, že žalujúca strana síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí, alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, resp. nie je ani právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania. Z ust. § 21 ods. 4 prvá veta O.s.p. (v súčasnosti z ust. § 73 CSP) vyplýva, že súd je povinný - bez zreteľa na označenie obsiahnuté v návrhu - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26.9.2012).

33. Závery predmetného rozhodnutia možno aplikovať aj podľa CSP. Pokiaľ teda žalobca v žalobe označil štát, ale nesprávne identifikoval štátny orgán oprávnený konať za štát, súd vyzve žalobcu na odstránenie tejto vady v súlade s ust. § 129 CSP. Pokiaľ by ale v priebehu konania vyšlo najavo, že z hľadiska uplatneného nároku žalobou konkrétny štátny orgán označený ako orgán oprávnený konať za štát nemá pôsobnosť v tomto prípade za štát konať, súd bude ďalej z úradnej moci konať s tým, do ktorého kompetencie vec spadá, nakoľko povinnosť konať s takto oprávneným subjektom mu vyplýva zo zákona. Rovnako bude súd postupovať v prípade, ak by žalobca ako štátny orgán označil niekoho, kto neexistuje alebo nie je štátnym orgánom (viď Civilný sporový poriadok, Komentár, Doc. JUDr. Marek Števíček, PhD. a kolektív, C.H.Beck, 2016, str. 257).

34. V prejednávanej veci nešlo o prípad, že by nebol označený štátny orgán, ktorý má za štát konať, ale išlo o prípad, kedy za štát majú konať štyri štátne orgány, a to Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo vnútra SR a Generálna prokuratúra SR, čo je v rozpore s ustanovením § 4 zákona 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013 v spojení s ust. § 73 CSP.

35. Na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát (§ 73 CSP).

36. Ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná (§ 135 ods. 1 CSP).

37. V zmysle § 3 ods. 1 zákona 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon 514/2003 Z.z.) štát zodpovedá za podmienok

ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a/ nezákonným rozhodnutím, b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe alebo d/ nesprávnym úradným postupom.

38. Podľa ust. § 4 ods. 1 písm. a) zákona č.514/2013 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

39. Podľa § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru a 1/ prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2/ vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

40. Podľa § 4 ods. 1 písm. d/ citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu,

41. Podľa § 4 ods. 1 písm. f/ cit. zák. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

42. Podľa § 4 ods. 1 písm. m/ (v znení účinnom do 31.12.2012 písm. l/) cit. zák. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

43. Podľa § 4 ods. 2 cit. zák. ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

44. Vyššie citované zákonné ustanovenia určujú nielen vecnú legitimáciu štátu ako subjektu zodpovedného za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, ale určujú aj štátny orgán, ktorý v mene štátu koná, konkrétne v § 4 cit. zák., pričom v mene štátu koná vždy iba jeden štátny orgán uvedený v § 4 v závislosti od charakteru uplatneného nároku.

45. Keďže žalobcovia označili v rozpore s vyššie citovanou zákonnou úpravou štyrikrát Slovenskú republiku za žalovanú, aj keď vždy s označením iného štátneho orgánu, ktorý má konať v mene štátu, bolo povinnosťou súdu ustáliť, ktorý štátny orgán v tejto prejednávanej veci koná v mene Slovenskej republiky a z úradnej povinnosti ďalej konať so Slovenskou republikou, ako jedinou žalovanou, zastúpenou týmto štátnym orgánom.

46. Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že v danom prípade si žalobcovia uplatňujú viaceré samostatné nároky. Práve citované ustanovenie § 4 ods. 1 písm. m/ Zákona č. 514/2003 v znení zákona č. 412/2012 Z.z. (predtým § 4 ods. 1 písm. l/) rieši prípad vzniku škody v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci. V takomto prípade pre určenie príslušného orgánu konajúceho v mene štátu je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, bol príslušný ten z nich, ktorý vo veci začal konať prvý.

47. Pokiaľ súd konal so Slovenskou republikou ako žalovanou v 1., 2., 3. a 4. rade, konal tak na strane žalovanej s nesprávne označenými subjektmi.

48. Tento nesprávny postup súdu mal vplyv aj na rozhodnutie vo veci, keď súd rozhodoval o nároku ako uplatnenému voči štyrom subjektom, hoci v skutočnosti išlo iba o jeden subjekt a takto rozhodol aj o trovách konania osobitne vo vzťahu k žalovaným v 1., 2. a 3. rade a osobitne vo vzťahu k žalovanému v 4. rade.

49. Keďže išlo o vadu, ktorá sa týka procesných podmienok, v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP odvolací súd na ňu prihliadol, aj keď nebola v odvolacích dôvodoch uplatnená.

50. Uvedené procesné pochybenie nemohol odstrániť odvolací súd v rámci odvolacieho konania, preto dospel k záveru, že je potrebné rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

51. Úlohou súdu prvej inštancie bude odstrániť vytykané procesné pochybenia a pokračovať v konaní s označenou žalovanou - Slovenskou republikou s tým, že bude jeho povinnosťou vysporiadať sa s otázkou, ktorý štátny orgán v mene štátu je oprávnený v prejednávanej veci konať. Po vyriešení tejto otázky bude konať iba s jediným štátnym orgánom, ktorý v tejto veci zastupuje označenú žalovanú Slovenskú republiku.

50. Za účelom efektivity ďalšieho konania považuje odvolací súd za potrebné uviesť nasledovné:

51. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil ak aplikujúc ustanovenie § 340 ods. 1 CSP zamietol žalobu voči žalovaným v 1. a 2. rade z dôvodu nedostatku ich pasívnej legitímácie v konaní vychádzajúc z úvahy, že subjekt povinný na náhradu škody podľa súdu prvej inštancie jednoznačne vyplýva z ust. § 340 ods. 1 CSP a preto nie je možné sa domáhať náhrady škody voči štátu s odkazom na zákon č. 514/2003 Zb. zákonov.

52. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že aplikácia ust. § 340 ods. 1 CSP by neprichádzala do úvahy nakoľko žalobcovia odvodzujú svoj nárok od neodkladného opatrenia, ktoré bolo vydané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (teda nebolo vydané za účinnosti CSP). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ust. § 340 ods. 1 CSP by nebolo možné aplikovať ani v prípade, ak by toto neodkladné opatrenie bolo vydané po 1.7.2016, t.j. za účinnosti CSP nakoľko v danom prípade sa jedná o neodkladného opatrenia vydaného vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, a teda sa naň vzťahujú ustanovenia Civilného mimosporového poriadku.

53. Podľa ust. § 364 zák. č. 161/2015 Zb. zákonov Civilný mimosporový poriadok, ak bolo nariadené neodkladné opatrenie podľa tohto zákona, ustanovenia Civilného sporového poriadku o zodpovednosti za škodu spôsobenú neodkladným opatrením sa nepoužijú; všeobecné ustanovenia o zodpovednosti za škodu tým nie sú dotknuté.

54. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vo vzťahu k nároku vyplývajúcej z existencie nezákonného rozhodnutia, za ktoré považujú žalobcovia rozhodnutia Okresného súdu Michalovce a Krajského súdu v Košiciach, ktorými bolo nariadené predbežné opatrenie (uznesenie Okresného súdu Michalovce sp.zn. 17P 99/2012-9 z 26.3.2012 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8Cop 193/2012-30 zo dňa 16.5.2012, nemožno ponechať bez povšimnutia tú skutočnosť, že tieto rozhodnutia boli zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 224/2013 zo dňa 20.1.2014 práve z dôvodu existencie vady konania spočívajúcej v tom, že vzťah sudkyne JUDr. Magdy Chudovej k dovolateľovi dosiahol taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti konať nezaujato boli objektívne dôvodné pochybnosti o jej zaujatosti, teda jednalo sa o vadu konania zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O.s.p.

55. Zodpovednosť štátu, vzniká len z rozhodnutia, ktoré je nezákonné. Pojem nezákonnosti nie je v zákone č. 514/2003 Z.z. definovaný. Zákonnosť či nezákonnosť rozhodnutia je vo všeobecnosti otázkou súladu rozhodnutia s objektívnym právom. Teda aj napriek tomu, že zákon č. 514/2003 Z.z. nedefinuje, čo sa považuje za nezákonné rozhodnutie, je možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa rozumie akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym

poriadkom Slovenskej republiky alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Právna úprava osobitne ani neupravuje, či nezákonnosť rozhodnutia musí byť výslovne konštatovaná v zrušujúcom rozhodnutí (vo výroku alebo jeho odôvodnení), ale podľa názoru dovolacieho súdu, pokiaľ príslušný orgán určité rozhodnutie zrušil (zmenil) z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia, možno uzavrieť, že sa tak mohlo stať jedine z dôvodu jeho rozporu s platnými právnymi predpismi, teda z dôvodu jeho nezákonnosti. Potom tak rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, z dôvodu nesprávne alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu ako i z dôvodu vady konania je nezákonné a za splnenia ostatných zákonných podmienok môže zakladať zodpovednosť štátu za škodu, ktorá prípadne z takéhoto rozhodnutia účastníkovi vznikla. Ak Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, zrušil právoplatné rozhodnutie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, možno dospieť k záveru, že ho zrušil z dôvodu jeho nezákonnosti, pretože takéto rozhodnutie (ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je v rozpore s objektívnym právom, s príslušnými právnymi predpismi, teda je nezákonné. Otázkou nezákonnosti súdy nemôžu (v konaní o náhradu škody uplatňovanú titulom nezákonného rozhodnutia) riešiť ako otázku predbežnú, lebo ju už vyriešil orgán v zrušujúcom rozhodnutí, ktorého právny názor musí rešpektovať tak súd, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, ako aj súd rozhodujúci o náhrade škody. Pre súd, rozhodujúci o náhrade škody je potom takéto rozhodnutie záväzné a súd musí vychádzať zo zistenej nezákonnosti príslušným orgánom (vyjadrenej tým, že rozhodnutie ruší alebo mení), v danej veci zo zrušujúceho rozhodnutia z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (uznesenie NS SR sp.zn. 7 Cdo 27/2011)

56. Odvolací súd vyhodnotil ako dôvodné aj odvolacie námietky žalobcu v 2. rade týkajúce sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia vo vzťahu ku konštatovaniu, že žalobca náležite nezdôvodnil vznik a výšku nemajetkovej ujmy, resp., že mu nemajetková ujma nevznikla, keď v zhode s názorom žalobcu v 2. rade aj odvolací súd má za to, že pozbavenie osobnej slobody, ako aj skutočnosť, že nemohol vykonávať osobnú starostlivosť o dcéru po dobu takmer 2 rokov, samo o sebe preukazuje vznik nemajetkovej ujmy.

57. Súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal ani s ďalšími tvrdeniami žalobcov tak, ako sú namietané v odvolaní žalovaného v 2. rade, či už s tvrdením, že rozhodoval nezákonný súd, umiestnenie dieťaťa bolo zapríčinené nedostatočnou komunikáciou a ani s námietkou, že o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol súd prvej inštancie dňa 26.3.2012, hoci v ten istý deň žalobca v 2. rade už nebol zadržávaný orgánmi činnými v trestnom konaní.

58. Napokon nedostatky odôvodnenia odvolací súd vzhľadom aj vo vzťahu k posúdeniu splnenia podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, keď odvolací súd považoval za dôvodnú námietku žalovanej v 3. rade vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody vo výške 20 €. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že predmetom predbežného prerokovania bol okrem nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 € aj nárok na náhradu škody vo výške 20 € uplatnenej žalobcom v 2. rade, avšak nevysvetlil na základe akých úvah dospel k tomuto záveru (nevysporiadal sa s námietkami žalovanej vo vzťahu k tejto otázke).

59. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

60. Úlohou súdu po vrátení veci bude v prvom rade ustáliť, ktorý orgán koná za štát (za Slovenskú republiku), kde bude potrebné posúdiť, u ktorého orgánu bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku a ak bola žiadosť podaná na viacerých príslušných orgánoch, ktorý orgán vo veci začal konať ako prvý (§ 4 ods. 1 písm. m) zák. č. 514/2003 Z.z.). Súd z úradnej povinnosti ďalej konať už len s týmto štátnym orgánom a opakovane posúdi uplatnený nárok aj v zmysle vyššie uvedených úvah odvolacieho súdu, t. j. opakovane posúdi existenciu nesprávneho úradného postupu a nezákonných rozhodnutí u jednotlivých orgánov (osobitne posudzujúc nárok uplatnený titulom nesprávneho úradného postupu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Michalovciach, Okresného súdu Michalovce, policajných orgánov v súvislosti so zadržaním žalobcu v 2. rade na policajnom oddelení a prokurátora a nárok uplatnený titulom nezákonných rozhodnutí - rozhodnutia Okresného súdu Michalovce sp. zn. 17P/99/2012 zo dňa 26.03.2012 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8Cop/193/2012-30 zo dňa

16.05.2012 a uznesenie policajného orgánu značky ČVS:ORP-249/OEK-Mi-2012 zo dňa 23.03.2012) a to aj z pohľadu uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo/224/2013. V novom rozhodnutí preto musí súd dbať o to, aby štruktúra odôvodnenia rozsudku zodpovedala ust. § 220 ods. 1 CSP a aby rozsudok bol zrozumiteľný a preskúmateľný nielen pre súd, ale aj pre strany sporu.

61. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).